

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 145/07-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2007 predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 So 106/2005 a v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sdo 46/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. mája 2007 doručená sťažnosť I. K. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní o odvolaní vedenom pod sp. zn. 1 So 106/2005 a v konaní o dovolaní vedenom pod sp. zn. 1 Sdo 46/2006.

Zo sťažnosti vyplýva, že Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 3 Sd 87/04 z 28. júna 2005 v konaní o sťažovateľom podanom opravnom prostriedku zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie z 3. marca 2004 a naň nadväzujúce rozhodnutia z 19. marca 2004, 5. mája 2004 a 11. novembra 2004 a vrátil jej vec na ďalšie konanie. Pretože na zrušené rozhodnutia nadväzovalo ďalšie rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie z 9. júna 2005, sťažovateľ podal proti rozsudku odvolanie. Najvyšší súd v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 1 So 106/2005 rozhodol rozsudkom z 25. mája 2006, ktorým napadnutý rozsudok potvrdil. Sťažovateľ podal proti právoplatnému rozsudku dovolanie, ktoré najvyšší súd ako súd dovolací uznesením sp. zn. 1 Sdo 46/2006 z 29. januára 2007 odmietol ako neprípustné.

Sťažovateľ namieta, že odvolací súd v rozhodnutí argumentoval, že sťažovateľ proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie z 9. júna 2005 do rozhodovania odvolacieho súdu nepodal opravný prostriedok, a preto nebol právny dôvod na jeho preskúmanie súdom, hoci sťažovateľ 14. júla 2005 podal „*návrh na opravný prostriedok*“ proti označenému rozhodnutiu. Sťažovateľ namieta aj to, že odvolací súd sa nedostatočne vysporiadal aj s ďalšími jeho námietkami v odvolaní, „*a to hlavne pokiaľ ide o moje finančné náležitosti – zákonný nárok k istine*“.

Vo vzťahu k rozhodnutiu dovolacieho súdu sťažovateľ namieta, že došlo k odopretiu spravodlivosti, pretože dovolanie bolo odmietnuté v rozpore so zákonom, čo sťažovateľ odôvodňuje svojím právnym názorom, podľa ktorého je dovolanie v jeho veci prípustné podľa § 250s ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v spojení s § 236 OSP, a preto neobstojí argumentácia najvyššieho súdu, že neboli zistené podmienky dovolania podľa § 237 až 239 OSP.

Sťažovateľ preto žiada, aby ústavný súd vyslovil, že najvyšší súd svojím postupom v konaní o odvolaní sťažovateľa vedenom pod sp. zn. 1 So 106/2005 a v konaní o dovolaní sťažovateľa vedenom pod sp. zn. 1 Sdo 46/2006 porušil jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v nadväznosti na to žiada, aby ústavný súd zrušil označené rozhodnutia, prikázal najvyššiemu súdu vo veci znovu konať

a rozhodnúť a aby priznal sťažovateľovi finančné zadostučinenie 150 000 Sk a náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis III. ÚS 138/02).

1. Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sdo 46/2006 z dôvodu, že nesúhlasí s právnym posúdením prípustnosti dovolania najvyšším súdom.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné sudy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov tejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (napr. I. ÚS 24/00, I. ÚS 15/01).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že podľa názoru sťažovateľa bolo dovolanie v jeho veci prípustné podľa § 250s ods. 2 v spojení s § 236 ods. 1 OSP, a preto nebol v súlade so zákonom postup najvyššieho súdu, ktorý skúmal, či bola splnená niektorá z podmienok prípustnosti dovolania podľa § 237 až 239 OSP. Takýto výklad ustanovenia § 250s ods. 2 OSP je však v rozpore s jeho znením, ktoré priamo odkazuje na primerané použitie

ustanovení tretej hlavy štvrtej časti OSP (dovolanie) pre dovolacie konanie vo veciach dôchodkového zabezpečenia. Najvyšší súd teda postupoval v súlade so zákonom, keď preskúmal, či sú splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237 až § 239 OSP a keď zistil, že žiadna z týchto podmienok splnená nebola, dovolanie odmietol.

Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd svoj postup v namietanom konaní dostatočne odôvodnil, jeho závery o neprípustnosti dovolania nie sú v zrejmom rozpore so zákonnou úpravou, ktorú aplikoval v danom prípade, a preto nemožno toto rozhodnutie považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak v rozpore so základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a so zárukami vyplývajúcimi z práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Odmietnutie dovolania nespĺňajúceho zákonné náležitosti pre jeho prípustnosť nemožno považovať za odmietnutie spravodlivosti (I. ÚS 31/05). Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. Sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní najvyššieho súdu vedenom pod sp. zn. 1 So 106/2005 ústavný súd odmietol ako podanú oneskorene, pretože napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť ešte pred tým, ako sa sťažovateľ obrátil neprípustným dovolaním na najvyšší súd, a sťažnosť ústavnému súdu bola podaná 11. mája 2007, teda v čase, keď už uplynula dvojmesačná lehota počítaná od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

V tomto prípade nemožno začiatok lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu spájať s doručením rozhodnutia o dovolaní, pretože neprípustné dovolanie nemožno z hľadiska čl. 127 ods. 1 ústavy považovať za účinný a dostupný právny prostriedok nápravy, ktorý je predpokladom (podmienkou) podania sťažnosti ústavnému súdu podľa tohto článku ústavy, a na jeho podanie preto z hľadiska plynutia uvedenej lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu nemožno prihliadať (mutatis mutandis I. ÚS 49/02, I. ÚS 134/03, I. ÚS 209/03). V takých prípadoch lehota na podanie ústavnej sťažnosti plynie odo dňa

nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Uznesenie najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania z dôvodu jeho neprípustnosti treba považovať za rozhodnutie deklarátornej povahy, ktoré autoritatívne konštatuje neexistenciu práva, v danom prípade práva podať dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu (I. ÚS 31/05).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v celom rozsahu sa ústavný súd už nezaoberal návrhom sťažovateľa na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ani jeho ďalšími nárokmi uplatnenými v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2007